

Voortgangsverslag Horizontaal en Verticaal Permanent Armoedeoverleg

Periode september 2019 – maart 2022

Mensen in armoede hebben vaak problemen op verschillende levensdomeinen. Om overleg tussen de diverse beleidsdomeinen te stimuleren, heeft de Vlaamse overheid het permanent armoedeoverleg opgestart: horizontaal en verticaal.

Horizontaal Permanent Armoedeoverleg

Om een transversaal en horizontaal beleid te kunnen voeren waarbij verschillende beleidsdomeinen samenwerken en hun acties op elkaar afstemmen en om kennisopbouw en expertise-uitwisseling tussen de aandachtsambtenaren armoedebestrijding tot stand te brengen, wordt het Horizontaal Permanent Armoedeoverleg (HPAO) georganiseerd. In het HPAO komen de aandachtsambtenaren uit de verschillende departementen en agentschappen van de Vlaamse administratie samen met vertegenwoordigers van de doelgroep en enkele bijkomende experts.

Dit voortgangsverslag beperkt zich tot de periode tussen de start van de huidige legislatuur en maart 2022. In die periode kwam het horizontaal overleg 7 maal samen.

Op de agenda van het HPAO staat standaard een update van de stand van zaken van de armoedetoetsen en van de werkzaamheden van het Netwerk tegen Armoede.

Een belangrijke taak van de aandachtsambtenaren betreft bijvoorbeeld de opvolging van de uitvoering van het VAPA. Zij houden samen met de andere leden van het HPAO en de Vlaamse Regering de vinger aan de pols wat betreft alle lopende acties inzake armoedebestrijding die in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding zijn opgenomen. Het voorliggende voortgangsrapport werd samen met de aandachtsambtenaren voorbereid, voornamelijk via de opvolging en actualisatie van de actiefiches.

Binnen het HPAO kwamen de afgelopen periode onder meer ook volgende zaken aan bod:

- een presentatie van het tweejaarlijks verslag van het interfederaal steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting;
- een presentatie van het onderzoeksrapport naar de financiële geletterdheidscompetenties van mensen in armoede;
- een thema-sessie rond communicatie over vaccinatie naar mensen in armoede in het kader van de COVID 19-pandemie;
- een thema-sessie over digitale geletterdheid bij mensen in armoede, met een presentatie van acties en goede praktijken om hiermee aan de slag te gaan;
- de opmaak van het Vlaams actieplan armoedebestrijding 2020-2024.

Verticaal Permanent Armoedeoverleg

Het Verticaal Permanent Armoedeoverleg (VPAO) is een overlegstructuur waarbij ervaringsdeskundigheid een prominente plaats krijgt binnen het beleid. Door het betrekken van de doelgroep via dialoogmomenten kunnen zij hun ervaringen inbrengen in het beleid. Op die manier kunnen de beleidsmaatregelen beter afgestemd worden op mensen in armoede en hun problemen. Ook bij de armoedetoetsen wordt de participatie van mensen in armoede verzekerd, gezien deze vorm krijgen via VPAO's.

Iedere Vlaamse minister moet een verticaal permanent armoedeoverleg organiseren voor zijn beleidsdomeinen. In dit overleg toetst de minister zijn beleidsinitiatieven aan de visie en de ervaring van mensen in armoede. Zo kan hij die initiatieven bijsturen waar nodig en mogelijk. Het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen heeft in dit overleg een belangrijke brugfunctie. Het netwerk organiseert eerst overlegtafels waar zij samen met de verenigingen zelf problemen identificeren en nadenken over mogelijke oplossingen. Het Vlaams Netwerk neemt de resultaten van deze overlegtafels dan mee naar het verticaal permanent armoedeoverleg.

Elke Vlaamse minister legt in overleg met het Vlaams Netwerk de spelregels vast van het verticaal armoedeoverleg in zijn beleidsdomeinen. Het overleg voor elk beleidsdomein moet minstens twee keer per jaar plaatsvinden. Naast kabinetsmedewerkers en inhoudelijke ambtenaren nemen ook de aandachtsambtenaren en vertegenwoordigers van het Vlaams Netwerk deel. Soms wordt verticaal overleg georganiseerd met twee of meer beleidsdomeinen samen.

In 2020 en 2021 werd deze frequentie veelal niet gehaald. Dit kwam onder meer doordat in die periode de armoedeactoren en de Vlaamse Regering elkaar herhaaldelijk vonden binnen de Taskforce kwetsbare gezinnen. De Taskforce Kwetsbare Gezinnen werd op 24 april 2020 goedgekeurd door de Vlaamse Regering en kwam op 27 april 2020 voor het eerst samen voor het maken van werkafspraken. De stakeholdersgroep van de taskforce bestond uit diverse armoede-organisaties en andere actoren uit het middenveld en de hulpverlening onder voorzitterschap van de coördinerend minister voor armoedebestrijding. Het secretariaat werd verzorgd door het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting. De eerste inhoudelijke bijeenkomst volgde op 30 april 2020. De volgende bijeenkomsten vonden plaats op 11 mei, 14 mei, 20 mei, 28 mei, 4 juni, 18 juni, 2 juli, 31 augustus, 30 november en 10 december 2020 en op 21 januari, 8 maart, 11 mei en 1 juli 2021. Doelstellingen waren de monitoring van de situatie bij kwetsbare groepen, informatiedoorstroming vanuit het beleid naar het middenveld en naar mensen in kwetsbare posities, bespreking van knelpunten, het maken van afspraken omtrent mogelijke acties in respons, voorstellen formuleren voor afstemming met andere beleidsniveaus en het bekendmaken van de genomen acties.

Hieronder volgt vervolgens een overzicht per beleidsdomein van VPAO's tussen september 2019 en maart 2022 die vóór, naast de taskforce kwetsbare gezinnen werden georganiseerd:

Cultuur/Sport/vrije tijd

- [15/9/21: cultuur: kennismaking](#)
- [8/12/21: cultuur: toeleiding en de vraag naar een bovenlokale uitrol van de UiTPAS](#)
- [_____](#)

Energie en Toerisme:

- 10/12/19: gesprek met de aandachtsambtenaar armoedebestrijding in verband met de bepalingen in het regeerakkoord over toerisme
- 2019-2021: energie: 15+ sessies over de optimalisatie van de sociale openbardienstverplichtingen
- 1/2/21: kennismaking, energiearmoede en wonen, vrijetijdsparticipatie en toeleiding
- 15/9/21: toerisme: toeleiding en bemiddelingskantoren met aanbevelingen over principe van solidaire kostendeling voor vakanties en over voldoende hoge kortingen voor mensen in armoede
- 19/10/21: energie: stijgende energieprijzen en ondoorzichtigheid van de energiefactuur.

Jeugd, [Media](#) en Brussel

- 22/11/19: Rondetafelgesprek nieuwe minister van Jeugd, Brussel en Media in kader van het JKP
- 27/1/20: Kabinet Jeugd/Media en Brussel: kennismaking
- 29/6/2020: Bespreking van de acties voor het VAPA
- 14/9/21: uitwisseling tussen de minister en jongeren van het Netwerk tegen Armoede met aandacht voor de impact van de corona maatregelen op jongeren in (kans)armoede en voor mentaal welzijn.

Onderwijs

- 21/2/20: kennismaking
- 9/2/21: bespreking van de onderwijsacties in het VAPA
- 11/5/21: digisprong
- 17/11/21: overleg participatie
- 21/12/21: digisprong

Omgeving

- 16/9/2021: Klankbordgroep AWVR/structureel overleg m.b.t. de opvolging en actualisatie van het Algemeen Waterverkoopreglement, en een bespreking van de opgestarte samenwerkingsovereenkomst tussen VMM en Samenlevingsopbouw Provincie Antwerpen rond de opvolging van het instrument debietbegrenzing, in het bijzonder bij mensen in armoede
- 17/3/2022: Klankbordgroep AWVR/ structureel overleg m.b.t. de opvolging en actualisatie van het Algemeen Waterverkoopreglement

Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

- 28/9/20: VAPA en afspraken over VPAO's en armoedetoetsen
- 21/5/21: terugkoppeling uitvoering werkplan en beleidsplan
- 13/10/21: planning 2022 en afspraken omtrent armoedetoetsen
- 9/2/22: Bespreking prioriteiten werkjaar, planning VPAO's en armoedetoetsen.

Werk

- [15/01/20: kennismaking](#)
- 24/3/21: bespreking van de acties in het VAPA
- 15/6/21: werkbaar werk
- 18/11/21: armoedetoets op het decreet inzake individueel maatwerk
- 14/12/21: framing van mensen in armoede, individueel maatwerk, gemeenschapsdienst

Wonen

- 20/11/20: ontwerpdecreet houdende wijzigingen diverse decreten met betrekking tot wonen. Geen officieel VPAO want geen rechtstreekse betrokkenheid van mensen in armoede. Wel armoede-overleg met inbreng van samenlevingsopbouw, het Netwerk tegen Armoede, Caritas vzw, STA-AN en een vertegenwoordiging CAW.
- 9/3/21: bespreking aangepast voorstel toewijzingsregels sociale huur. Geen officieel VPAO, wel armoede-overleg met inbreng van samenlevingsopbouw, het Netwerk tegen Armoede, Caritas vzw, STA-AN en een vertegenwoordiging CAW.
- 17/3/22: prioriteiten Netwerk tegen Armoede inzake woonbeleid en armoede